

Grönfläckig padda *Bufo viridis*

Eng: Green Toad

Den grönfläckiga paddan anses vara det mest hotade groddjuret i Sverige och är klassad som akut hotad. Den har under 1900-talets senare del haft en kraftig tillbakagång i Sverige. Idag finns den kvar på ett fåtal platser. Den är liksom alla andra grod- och kräldjur fridlyst i Sverige och den kräver enligt EU:s habitatdirektiv noggrant skydd. Övergödning och igenväxning av livsmiljöer anses vara de största anledningarna till artens minskning i Sverige. Utdikning och sänkt grundvattennivå är andra bidragande orsaker, särskilt på Öland.

"Steffe", en av Ottenby-paddorna som namngivits av elever från Alunskolan. De deltog vid utsättningen 2011. Foto Linus Hedh

Utseende

Den grönfläckiga paddan är något mindre än den vanliga paddan (*Bufo bufo*). Kroppslängden hos vuxna djur varierar mellan 55 och 95 mm. Honorna är ofta något större än hanarna. Arten har en grönmarmorerad ovansida med oregelbundna större och mindre fläckar med mörk kant mot en ljusare botten. Fläckarnas gröna nyans varierar mellan klargrön och mörkt olivfärgad. Under leken i april – maj är teckningen tydlig och honorna har ett mer kontrastrikt mönster än hanarna. Huvudets och ryggens fläckmönster är unikt för varje individ. Undersidan är ljus. Huden är beströdd med vårtor med mörka porer. Ögat är grönskimmrande till skillnad från den vanliga paddans rödbruna.

Vad är Åtgärdsprogram för hotade arter?

Nära 2000 arter, cirka fem procent av Sveriges djur, växter och svampar är så hotade att de riskerar att dö ut. Huvudorsaken till att dessa arter är hotade är att deras livsmiljöer försvunnit, främst på grund av ändrad markanvändning. Vissa marker nyttjas idag hårdare än förr, andra nyttjas inte alls och växer igen.

Naturvårdsverket och Länsstyrelserna ska därför ta fram drygt 200 åtgärdsprogram för hotade arter och livsmiljöer (ÅGP). De flesta åtgärdsprogram är nu framtagna och omfattar tillsammans cirka 400 arter. ÅGP är en del av arbetet för att klara riksdagens miljö kvalitetsmål, som exempelvis **Ett rikt odlingslandskap**, **Myllrande våtmarker**, **Ett rikt växt- och djurliv** och **Levande skogar**.

Vill du veta mer?

– kontakta din länsstyrelse.

Kontaktuppgifter

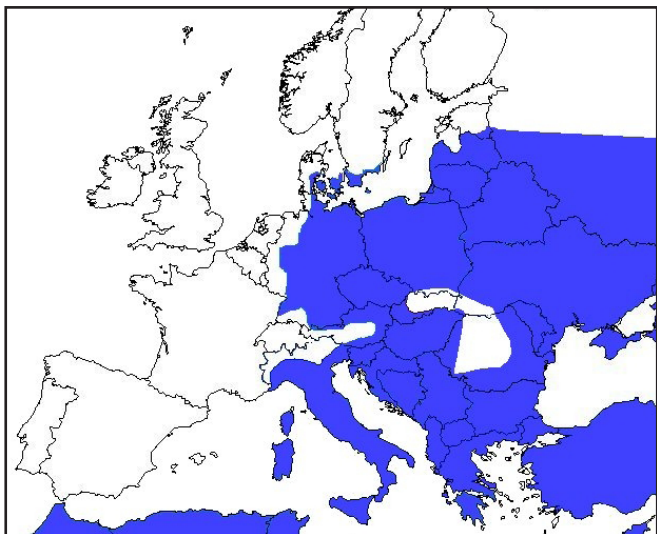
Länsstyrelsen Kalmar län
Malmbrigatan 6, 391 86 KALMAR
Telefon 0480 - 820 00
www.lansstyrelsen.se/kalmar

Länsstyrelsen
Kalmar län

Utbredning och livsmiljö

Den grönfläckiga paddan har ett stort utbredningsområde. Det är en sydöstlig art och Sydsverige är dess utpost i nordväst. Den har tidigare varit spridd utmed Sydsveriges kuster samt på Öland och Gotland.

De svenska paddorna påträffas i sommartorra och soliga miljöer som hårt betade strandängar, kala klippkuster och glest bevuxna kalkstensbrott, grustag och grunda vattensamlingar. Ett karakteristiskt lekvattnen är vegetationsfattigt, grunt, solbelyst, har sand-, sten- eller berggrundsbotten, är saltpåverkat eller ligger i en kalkrik miljö. Detta innebär kraftiga växlingar i vattentemperaturen och att många av vattnen torkar ut regelbundet.

Den grönfläckiga paddan är huvudsakligen aktiv under den mörkare delen av dygnet. Dagtid ligger de i håligheter i marken, under drivved, stenar, stenrösen och andra platser som håller god värme. Även boningshus, trädgårdar och gårdsmiljöer som ligger inom ett par kilometers avstånd från lekvattnen kan vara viktiga livsmiljöer, inte minst under övervintringen. Då söker paddorna sig till större avskrädeshögar, jordkällare, stenmurar och stenrösen. Naturliga övervintringsplatser kan vara sandvallar och rasbranter.

Leken i Sverige sker huvudsakligen från slutet av april till slutet av maj. Hanarna håller små revir i strandkanten där de natttid med sitt drillande försöker locka till sig honor. Under parningen omfamnar hanen honan och håller sig fast på hennes rygg med hjälp av kraftiga underarmar och sträva valkar på frambenens tår. Äggsträngen läggs i grunt vatten och innehåller många tusen ägg.

LIFE-BaltCoast

Inom projektet LIFE-BaltCoast eftersöks platser på Öland som är lämpliga för utsättning av grönfläckig padda, med hopp om en framtida återetablering på ön. Life-projektet finansieras av bl.a. EU-fonden, Life Nature. Det startade 2005 och skall pågå t.o.m. 2012. I projektet deltar Tyskland, Danmark, Sverige, Estland och Litauen och många Natura 2000-områden i Öster-

sjöns kustområde omfattas. Bevarande och restaurering av livsmiljöer för hotade vadarfåglar som skärfläcka, sydlig kärnsnäppa och brus-hane samt groddjur som grönfläckig padda är målsättningen. Åtgärder sker därför i naturtyper som laguner och strandnära betes- och slåttermarker.

Grönfläckig padda på Öland

För 100 år sedan ansågs paddan vara tämligen allmän på Öland, men idag är situationen en annan. Från att ha varit en karaktärsart har den grönfläckiga paddan på bara några årtionden försvunnit helt. Innan återintroduktionen startade gjordes den sista observationen av arten 1994 i Högby hamns fågelskyddsområde på norra Öland. Enligt "Åtgärdsprogram för bevarande av grönfläckig padda" är målet att arten ska ha livskraftiga populationer inom tio kustavsnitt, varav sydöstra Öland och norra Öland är två. Mellan 2003 och 2006 sattes grönfläckiga paddor ut i vid Horn på norra Öland. År 2009 spelade enstaka hannar i det området, men någon förnygring har inte bekräftats.

Utsättningar av grönfläckig padda inom LIFE-projektet har skett årligen, 2009-2011, i Ottenby naturreservat och kommer att fortsätta ytterligare några år. Hösten 2009 gjordes den första utsättningen av flera hundra små, ettåriga och ett antal vuxna grönfläckiga paddor från Nordens Ark i Bohuslän. Detta var möjligt efter de restaureringar av våtmarker och skapande av småvatten som skett. Redan i maj 2010 lekte paddorna och under sensommaren 2010 sågs de första årsungarna. Några av dem återfanns sommaren 2011 och hade vuxit mycket på ett år.

En av de årsungar som hittades i Ottenby augusti 2010, återfanns i augusti 2011. Paddan har vuxit och mönstret blivit tydligare, men är fullt möjligt att känna igen. Foto Linus Hedh

Vad kan du göra?

För att gynna groddjur, gäller det att vara rädd om de tillfälliga vattensamlingarna i landskapet. Att åter skapa våtmarker och småvatten är positivt för många växter och djur. De behöver också gömslen som stenrösen, murar, ris- och lövhögar. Groddjur är mycket känsliga för bekämpningsmedel och konstgödning. Om du slutar använda sådana preparat så gynnar du inte bara fjärilar och fåglar utan även paddor, grodor och salamandrar. Var extra uppmärksam när du kör bil fuktiga nätter. Då uppehåller sig groddjur gärna på vägarna.